

Als hij 's middags weer zo'n groot bord eten moet verzwelgen, is het nodig hem wakker te maken, want hij ligt dan in een zeer diepe dut uit te rusten van het ochtendvermaak in de box. Hij slaapt en profiel en met een volledige overgave, maar je hoeft slechts even te tikken tegen zijn verantwoorde rammelaar – een bundeltje gekleurd ijzerwerk, dat aan een touwtje in zijn wieg hangt – of hij ontwaakt op slag. Terwijl hij zijn ogen nog uitwrijft, verbreedt zijn mond zich reeds tot een vergenoegde lach, want hij vindt het prettig dat hij bestáát en is, op elk moment van dag of nacht, bereid welgemoed met leven te beginnen.

Toch moet je hem de eerste vijf minuten niet al te krachtig willen amuseren. Goed, je kunt hem in de zij pieken. Dan lacht hij wel, maar toch op een wat weemoedige manier, die zegt: 'Leuk – maar laat ons niet vergeten dat er véél leed is.'

Buik- of borstkroelen – handelingen die je, als hij kláár wakker is, gegarandeerd het rendement van een aanstekelijk geschater opleveren – honoreert hij in die eerste vijf minuten met het zuinige grijnsje van een verstandige man, die overweegt: Ja, ja, alles goed en wel, maar de financiële consequenties mogen toch niet uit het oog verloren worden.

De enige verpozing die hij, vlak na het ontwaken, voluit waarderen kan is de zogenaamde windgrap.

Die gaat zo.

Ik blaas hem zachtjes in zijn gezicht. Hij knijpt dan zijn ogen

weerloos dicht en terwijl zijn kuifje wappert krijgt zijn gezicht een uitdrukking van intense behaaglijkheid. Hoewel ik deze kwinkslag niet wettig heb gedeponceerd, wordt in huis toch geëerbiedigd dat ik er de uitvinder en enige gebruiker van ben. Dit heeft geleid tot het eerste, waarlijk persoonlijke contact tussen mijn kleinzoon en mij. Ik zal u uitleggen, hoe ik dat weet.

Als ik zijn geluidengamma rubriceer, kom ik tot de volgende reeks: a. het onsamenhangend roepen, een akoestische specie, waaruit later de woorden zullen worden gekneed; b. het gorgelen, dat ergens diep in de keel geschiedt; c. het lachen of huilen; d. het ritmisch hijgen, als uiting van groot enthousiasme; e. het euheu-kreunen, een mild bewijs van welbehagen en f. de speekselfontein, die met uitgestoken tong wordt verricht en waarbij een geluid wordt geproduceerd dat hem, op latere leeftijd, als ongemaniert zou worden aangerekend.

Deze uitingen gebruikt hij door elkaar, zonder een voor volwassenen herkenbaar systeem. Maar sinds kort – en dat is een grote triomf – heeft hij een geluid aan zijn serie toegevoegd. Zodra hij mij gewaar wordt, komt er een groot begripen in zijn ogen. Hij trekt een pruimemond en uiterst voorzichtig bláást hij in mijn richting – een doorslaand bewijs dat hij weet wie ik ben en mijn auteursrechten op de grap erkent.

Nu is leven, veranderen.

Hij doet het snel.

In de laatste dagen blijft hij, na het leeg eten van zijn bord, niet meer rustig op je schoot zitten om een lied te horen of verrukt aan je neus te trekken.

Vroeger had hij daar voldoende aan, maar de wereld is nu eenmaal vol verleidingen. Zodra zijn mond is afgeveegd begint hij zich tegenwoordig in de moeilijkste bochten te wringen om een theekopje van tafel te grijpen of een helgekleurd tijdschrift te bemachtigen, dat net buiten zijn bereik ligt.

Het leuke is niet hier, maar elders.

Deze noodlottige dwaling, die mannen zo vaak in kroegen en zo weinig aan de huiselijke haard doet verblijven, is reeds in de kiem bij hem aanwezig. Nog achttien jaar en zijn moeder zal klagen: 'Je beschouwt dit huis blijkbaar als een hotel.' En nog dertig jaar en zijn vrouw zegt, door de telefoon: 'He, kom nou naar huis...'

Maar we hebben nog de tijd.